

PROOVIVÕTU JUHEND INIMESE IMMUNPUUDULIKKUSE VIIRUSE (HIV) KINNITAVAKS MÄÄRAMISEKS SEROLOOGILISEL JA MOLEKULAARDIAGNOSTILISEL MEETODIL

Tervishoiuteenust osutavate laborite esmapositiivsete ja selgusetu HIV-analüüside kinnitav määramine, kuhu kuuluvad kõik esmasel uuringul positiivseks ja/või piiripealseks osutunud tulemused, mis on saadud HIV antikehade või kombineeritult HIV antikehade ning HIV antigeeni määramisel.

Sõltuvalt esmasel uuringul kasutatud meetodikast ja mõõtetulemustest kasutatakse HIV kinnitavaks määramiseks järgmisi meetodikaid:

1. HIV-1,-2 antikehi ja HIV-1 p24 antigeeni määravat ensüüm-immunoanalüüsi (EIA)
2. Rekombinantsete antigeenidega immunoblot-meetodit HIV-1 ja HIV-2 vastaste antikehade määramiseks
3. Natiivsete antigeenidega immunoblot-meetodit HIV-1 ja HIV-2 vastaste antikehade määramiseks
4. Kvantitatiivset reaalaja PCR HIV-1 RNA määramiseks

1 PROOVIMATERJAL

HIV-nakkuse kinnitavaks määramiseks sobib nii vereseerum kui ka EDTA-plasma (vt Tabel 1).

Tabel 1 Proovimaterjali kirjeldus

Materjal	Proovinõu tüüp	Lisand	Proovi säilitamine	Proovi transport
Täisveri (EDTA-plasma)	Lilla korgiga 	Antikoagulant K ₃ -EDTA	<ul style="list-style-type: none"> • (+5±3)°C juures külmkapis kuni 3 ööpäeva 	Proovid transportida laborisse külmakehaga termokastis <u>nii kiiresti kui võimalik</u> , kuid mitte hiljem kui 72 tundi pärast proovi võtmist
Vereseerum	Kollase korgiga 	Hüübimis-aktivaator, geel	<ul style="list-style-type: none"> • (-24±4)°C juures kuni 30 päeva 	
	Punase korgi ja kollase rõngaga 			

2 PROOVIDE SÄILITAMINE

1. **Geeliga seerumikatsuti** tuleb tsentrifuugida peale verevõtmist ja tsentrifuugitud katsuti on lubatud säilitada temperatuuril (+5±3)°C kuni **3 ööpäeva**, (-24±4)°C juures kuni **30 päeva**.
2. **Plasma katsuti** tuleb tsentrifuugida peale vere võtmist ja plasma pipeteerida eraldi steriilsesse 2 ml tuubi. Eraldatud plasmat on lubatud säilitada temperatuuril (+5±3)°C kuni **3 ööpäeva**, (-24±4)°C juures kuni **30 päeva**.

Proovid tuleb jahutada (+5±3)°C esimese tunni jooksul peale proovivõttu.

3 MATERJALI TRANSPORDITINGIMUSED:

1. Vereseerum tuleb saata geeliga eraldatuna avamata korgiga originaalkatsutis või vähemalt 1.0 ml seerumit 2.0 ml steriilses tuubis.
2. EDTA-plasma tuleb saata originaalkatsutist ümber pipeteeritult. Vähemalt 1.0 ml plasmat tuleb pipeteerida 2.0 ml steriilsesse tuubi.

Märkus 1: Katsutid või tuubid peavad olema tihedalt suletud, vigastamata ja väljastpoolt puhtad ning kuivad.

3. Katsutid või tuubid peavad olema markeeritud patsiendi isikukoodiga, mis võimaldab proovimaterjali seostada saatelehega.

Märkus 2: Isikukoodi puudumisel tuleb tuubile lisada loetavalt isiku sünniaeg (kuupäev/kuu/aasta) ja isiku nimi.

4. Proovide transpordiks **tuleb kasutada mitmekordset pakendamist** (vt Joonis 1): proovi sisaldav katsuti tuleb esmalt pakendada koos absorbeeriva materjaliga lekkekindlasse transpordipakendisse (näiteks, zip-kotti), et vältida proovimaterjali lekkimist. Seejärel paiguta proov kindlalt suletavasse transpordinõusse.
5. Saateleht peab olema selgelt vormistatud ja saatelehel olevad andmed peavad olema täielikud. Saateleht peab olema kirjas ka kontingendikood. Uuringute saateleht paigutada eraldi ümbrikusse.
6. **Proovid transportida laborisse külmakehaga termokastis nii kiiresti kui võimalik, kuid mitte hiljem kui 72 tundi pärast proovi võtmist.**
7. Proovide transpordiks Terviseameti rahvatervise labori nakkushaiguste laborisse Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn, võtta ühendust **CARGO** klienditeenindusega telefonil 17799 või +372 6813 444 ning kasutada saatmiseks koodi „NHL”.

Proovide vastuvõtt laborisse toimub **tööpäeviti 8.00-15.00.**

Küsimuste korral pöörduda nakkus@terviseamet.ee või telefonil +372 794 3660.

Märkus 3: Kui laborisse saabub proov, mille puhul pole kinni peetud säilitamise või transpordinõuetest, teavitatakse sellest klienti ning tehakse vastavasisuline märge prooviga kaasas olevale saatelehele ning uuringu mittevastusele. Mittevastav proov võetakse töösse ainult kokkuleppel kliendiga. Labor ei võta endale vastutust mittevastavate proovide (sh proovide säilitus- ja/või transporditingimuste, sobiliku koguse vms) osas ja nendest teostatud uuringu(te) tulemuste õigsuse eest.

(1) Pakenda proovi sisaldav katsuti absorbeeriva materjaliga lekkekindlasse pakendisse.

(2) Pakenda lekkekindlas pakendis olev proov keeratava kaanega transportnõusse

(3) Sulge proovi sisaldava transportnõu kaas

(4) Pakenda proovi sisaldav transportnõu koos külmakohadega transportdiks mõeldud termokasti

(5) Sulge proovi sisaldava termokasti kaas ja saada see koheselt **Terviseameti rahvatervise labori nakkushaiguste laborisse** Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn

Joonis 1 Proovi pakendamine transportdiks.